

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno.

Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni; za četrta leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratov po 20 h od enostopne peti - vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 25. februarja 1908.

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Našim članicam na tržaškem ozemlju in v Istri Zadružna zveza koncem l. 1907. Jugoslovansko zadružništvo v naši državi koncem leta 1907. Pristojbine v konverzijskih zadevah je mogoče plačevati neposredno v gotovini. Gospodinski tečaji za kmečka dekleta na deželi. Gnojenje z umetnimi gnojili. Mlekarnstvo in perutninarstvo. Gospodarske drobtine. Vprašanja in odgovori. Zadružni pregled. Pregled poslovanja hranilnic in posojilnic. Občni zbori. Inserati.

Našim članicam na tržaškem ozemlju in v Istri.

Zadružni tečaj v Sv. Ivanu pri Trstu se začne v ponedeljek dne 9. marca 1908 ob 3. uri popoldan v prostorih konsumnega društva. Vspored: Otvoritev tečaja po predsedniku Zadružne zveze v Ljubljani, preč. g. dr. J. Ev. Kreku. A) Predavanja: Torek predpoldne: Splošno predavanje o zadružništvu. (Popoldan.) Ustroj Rajfajzenovk, njih narodno-gospodarski, npravno vzgojevalen in socialen pomen. Sreda (predpoldan): Nakupovalne in prodajalne zadruge. (Popoldan.) Dolžnosti članov načelstva in nadzorstva. Seja načelstva, občni zbor. Četrtek (predpoldan): Konsumna društva. (Popoldan.) Vinarske in sadjarske zadruge. Petek (predpoldan): Razne vrste zadrug (živino-rejske, perutninarske in jajčarske, vodne, ribiške itd.) (Popoldan, sklepno predavanje.) Naše zadružno delo na tržaškem ozemlju in v Istri.

B) Praktičen del. Praktično se bo vsak udeleženec poučil v vsem poslovanju in knjigovodstvu posojilnic, o sestavi računskih zaključkov, o predpisih glede kolekov, davkov in pristojbin, glede poslovanja z Zadružno zvezo in z oblastmi, vršila se bo seja načelstva in občni zbor zadruga.

Pouk bo trajal od 8. do 12. ure predpoldan in od 2. do 6. ure popoldan.

Vsak večer se bo vršil sestanek udeležencev in prijateljev zadružništva, v prvi vrsti namenjen za debato in razgovor o

raznih zadružnih vprašanjih. Tečaj vodi potovalni učitelj „Zadružne zveze“ v Ljubljani, Vlad. Pušenjak s sodelovanjem revizorja „Zadružne zveze“ v Ljubljani, Vek. Pelca.

Zadružna zveza v Ljubljani koncem l. 1907.

Preteklo leto je bilo leto krasnega napredka za našo Zadružno zvezo. Število pridruženih članic je poskočilo zopet za 91 novih zadrug. Koncem leta 1907 je znašalo 433, ne da bi vzeli v poštev zadruge, ki so v likvidaciji (7). Po deželah se članice razdelijo sledeče:

Dalmacija:

posojilnice	47
konsumne zadruge	5
oljarske zadruge	1
klesarske zadruge	2
	<u>55</u>

Goriško:

posojilnice	4
konsumne zadruge	2
vinarske zadruge	3
mlekarske zadruge	2
	<u>11</u>

Istra:

posojilnice	34
konsumne zadruge	37
vinarske zadruge	1
mlinarske zadruge	1
mlekarske zadruge	3
zveza	1
	<u>77</u>

Koroško:

posojilnice	2
mlekarske zadruge	1
konsumne zadruge	1
	<u>4</u>

Kranjsko:

posojilnice	127
konsumne zadruga	32
mlekarske zadruga	44
vinarske zadruga	1
zeljarska zadruga	1
sadjarska zadruga	1
živinorejska zadruga	1
oljarska zadruga	1
stavninska zadruga	1
žrebljarske zadruga	2
mizarska zadruga	1
sodarska zadruga	1
sodavičarska zadruga	1
čevljarska zadruga	1
slamnikarska zadruga	1
sitarska in žimarska zadruga	1
mostovna zadruga	1
tiskarna	1
zveze	2

221

Štajersko:

posojilnice	42
kmetijske zadruga	13
vinarske zadruga	1
stavninska zadruga	1

57

Trst:

posojilnice	3
konsumne zadruga	5

8

Po smotru zadruga je imela Zadruga zveza:

posojilnic	259
kmetijskih in konsumnih zadrug	95
mlekarskih zadrug	50
vinarskih zadrug	6
oljarskih zadrug	2
klesarskih zadrug	2
stavninskih zadrug	2
žrebljarskih zadrug	2
mlinarskih zadrug	1
zeljarskih zadrug	1
sadjarskih zadrug	1
živinorejskih zadrug	1
mizarskih zadrug	1
sodarskih zadrug	1
čevljarskih zadrug	1
slamnikarskih zadrug	1
sitarskih in žimarskih zadrug	1
mostovnih zadrug	1
tiskarn	1
sodavičarskih	1
zvez	3

433

Vsega skupaj pa je imela Zadruga zveza zadrug:

V Dalmaciji	55
Na Goriškem	11
V Istri	77
Na Koroškem	4
Na Kranjskem	221
Na Štajerskem	57
V Trstu	8

Skupaj tedaj 433.

Jugoslovansko zadrugništvo v naši državi koncem leta 1907.

Spodaj prinašamo statistične podatke o stanju slovenskih, hrvaških in srbskih zadrug v slovenskih in hrvaških pokrajinah našega juga. Splošno število

zadrug se je napram onemu koncem l. 1906 povečalo za 149. Najrazvitejša je v zadrugnem oziru Kranjska, ki ima 309 zadrug. Sledi ji Primorska z 214 zadrugami, Štajerska z 186 in Dalmacija z 141 zadrugami. Še najmanj je zadrugno obdelana Koroška, ki ima le 33 zadrug.

Posojilništvo je najbolj razvito. Vsega skupaj je 510 zadrug, in sicer 161 na Kranjskem, 132 na Štajerskem, 102 v Dalmaciji, 85 na Primorskem in 30 na Koroškem. L. 1906 je bilo le 395 posojilnic.

Kmetijskih zadrug različnega značaja, pristnih kmetijskih zadrug in raznih konsumnih zadrug, pa je bilo 186. Največ jih je bilo na Primorskem, 85, zatem 47 na Kranjskem, 27 v Dalmaciji, 25 na Štajerskem in 2 na Koroškem. Pomnožitev nasproti stanju koncem l. 1906 ni posebno velika, ker znaša le 15 zadrug. Veselo znamenje je, da se snujejo sedaj večinoma pristne kmetijske zadruga, ne pa konsumna društva. Pač pa je opaziti, da se je v obmejnih pokrajinah sedaj začelo snovati zadruga zadnje vrste. Porabimo priliko, da odsvetujemo snovanje konsumnih zadrug in da priporočamo rajše snovanje pristnih kmetijskih, strojnih, planšarskih, živinorejskih in mlekarskih zadrug, ker so zadruga te vrste mnogo bolj koristne nego konsumna društva.

Mlekarske zadruga so malo napredovale. Koncem l. 1907 jih je bilo 88, tedaj 7 več nego koncem prejšnjega leta. Kranjska ima 63, Primorska 22, Štajerska 2 in Koroška 1 mlekarsko zadruga. Tej zadrugni panogi se obrača še vedno premalo pozornosti. Upamo, da bo sedaj bolje, ko se je ustanovila v Ljubljani posebna mlekarska zveza, ki razteza svoje delovanje po vseh slovenskih pokrajinah.

Veselo znamenje je tudi, da se naše zadrugno delo vedno bolj specializira. Ustanavlja se vedno več raznovrstnih zadrug, ki se bavijo le z določeno gospodarsko nalogo. Strojne, živinorejske, vinorejske, oljarske, ribarske, mlinarske in razne domačo obrt pospešujoče zadruga stopajo vedno živahneje na gospodarsko torišče. Posebnost Štajerske so bikorejske zadruga. Zanimive so živinorejske zadruga na Kranjskem, ki se v zadnjem času snujejo ob enem kot živalske zavarovalnice. Oljarske zadruga in edina mlinarska zadruga na Primorskem pa pridejo v poštev radi izdelovanja lanenih tropin (preš), kar se še vedno pri nas premalo vpoštevata.

Tudi glede snovanja zvez je bilo lansko leto živahno. Število zvez je poskočilo od 5 na 9. Na Kranjskem so tri: Zadruga zveza, Gospodarska zveza in Zveza slovenskih zadrug, vse v Ljubljani. Na Štajerskem je Zadruga zveza v Celju, na Primorskem Goriška zveza gospodarskih zadrug in društev v Gorici in Gospodarska zveza za Istru v Puli, v Dalmaciji Zadrugni savez v Splitu in Savez srpskih zemljoradničnih zadruga v Dubrovniku. Poleg tega sta

v Ljubljani Mlekarska zveza in Zveza mlekarških zadrug. Tekom minolega leta je Zadružna zveza ustanovila svoje podobore za Dalmacijo in Štajersko. Revizijsko pravico imajo Zadružna zveza v Ljubljani, zatem ona v Celju in Goriška zveza v Gorici. O podeljenju revizijske pravice Savezu v Splitu in Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani še ni bilo ničesar čuti. Srbska zveza v Dubrovniku pa menda ne posluje, ker ni zadobila za podelitev revizijske pravice potrebnega števila članic.

Ti podatki kažejo, da se jugoslovansko zadružništvo vedno bolj intenzivno razvija v korist kmečkemu stanu.

Tu pa naj sledi splošni pregled o

Stanju jugoslovanskih zadrug koncem l. 1907:

	Dalmacija	Koroško	Kranjsko	Primorsko	Štajersko	Skupno
Posojilnice	102	30	161	85	132	510
Mlekarske zadruge	—	1	63	22	2	88
Živinorejske „	—	—	2	—	—	2
Bikorejske „	—	—	—	—	17	17
Kmetijske, konsumne in gospodarske zadruge	27	2	47	85	25	186
Vinorejske zadruge	1	—	3	9	2	15
Trsničarske „	—	—	—	—	1	1
Sadjarske „	—	—	1	1	—	2
Hmeljarske „	—	—	—	—	1	1
Zeljarske „	—	—	1	—	—	1
Oljarske „	1	—	1	—	—	2
Rožmarinske „	1	—	—	—	—	1
Mlinarske „	—	—	—	1	—	1
Ribarske „	5	—	—	—	—	5
Obrtne „	—	—	—	2	—	2
Krojaške „	—	—	—	1	—	1
Čevljarske „	—	—	1	—	—	1
Mizarske „	—	—	1	1	—	2
Opekarske „	—	—	—	1	—	1
Čipkarske „	—	—	1	—	—	1
Šodarske „	—	—	1	—	—	1
Žrebljarske „	—	—	2	—	—	2
Sodavičarske „	—	—	1	—	—	1
Stavbinske „	—	—	5	1	3	9
Hotelske „	—	—	—	—	1	1
Kopališke „	—	—	—	—	1	1
Vodovodne „	—	—	1	—	—	1
Mostovne „	—	—	1	—	—	1
Tiskarske „	—	—	3	1	—	4
Založniške „	—	—	2	—	—	2
Zadruge težakov in postreščekov . .	—	—	2	2	—	4
Zadružne zveze .	2	—	3	2	1	8
Mlekarske zveze .	—	—	2	—	—	2
Strojne zadruge	—	—	2	—	—	2
Slamnikarske „	—	—	1	—	—	1
Sitarske in žimarske zadruge	—	—	1	—	—	1
Klesarske zadruge	2	—	—	—	—	2
	141	33	309	214	186	883

S. P.

Pristojbine v konverzijskih zadevah je mogoče plačevati neposredno v gotovini.

Pristojbine v zadevah konverzij vknjiženih dolgov so po novem konverzijskem zakonu z dne 22. februarja l. l. zelo olajšane. Zadruge, ki se s tem bavijo, pa mnogokrat niso povsem na jasnem o olajšavah, katere veljajo glede kolekovanja tozadevnih listin, in o odmeritvi tozadevno odpadajočih pristojbin. Zato so mnogokrat tudi nociónirane. Da se temu pride v okom, je finančno ministrstvo koncem lanskega leta izdalo naredbo, po kateri smejo zadruge, ki se bavijo s konverzijami, zaprositi, da bi odpadajoče pristojbine mesto v kolekih izplačevale neposredno v gotovini. O tem obvešča sedaj posamezne zadruge c. k. urad za odmero pristojbin za Kranjsko v Ljubljani. Nečuveno je, da si ta urad upa v tem oziru zadrugam pošiljati dopise v blaženem nemščini, kakor da bi bile kje na Pruskem! Pozivamo naše zadruge, da kratkomalo take dopise zavrnejo!

Ne da bi prihranili delo našim ponemčujočim uradom, ampak radi važnosti stvari, prinašamo dotični dopis v prevodu. Glasi se tako-le:

„Štev. 123 ex 1908.

Ljubljana, dne 1. februarja 1908.

V smislu odloka finančnega ministrstva z dne 12. novembra 1907, št. 70.472, se smejo v slučajih konverzije (zakon z dne 22. febr. 1907, drž. zak. št. 49) pristojbine izplačevati neposredno v gotovini in sicer pod sledečimi pogoji:

Neposredno plačevanje pristojbin se omejuje na one slučaje § 6 zak. z dne 22. febr. 1907, drž. zak. št. 49, pri katerih presega novo posojilo dolg, ki se ima konvertirati, in sme obsegati:

1.) Pristojbino po lestvici II. za dolžno listino (zadolžnico) za svoto, ki presega glavnico, odnosno pri konverzijah odstopnim potom za znesek novega posojila, slučajno izdanega nad svoto odstopane terjatve.

2.) Vpisnino po tarifni postavki 45 B a zak. z dne 13. dec. 1862, drž. zak. št. 89, za znesek glavnice, kakor navedeno pod 1.), prištevajoč varščino, odnosno pri konverzijah odstopnim potom s privzetkom slučajnega poviška varščine ali na novo določene varščine, zaokrožene v smislu § 7, zak. z dne 13. dec. 1862, drž. zak. št. 89.

Zavodi, ki se bavijo s konverzijami, morajo napraviti na finančno ravnateljstvo v Ljubljani posebno prošnjo za olajšavo neposrednega plačevanja tozadevnih pristojbin. Z dovoljenjem za neposredno plačevanje pristojbin je izključen vsak drugi način plačevanja tozadevnih pristojbin, posebno pa z uporabo kolkovnih znamk.

Vsled tega se bodo v slučajih neposrednega plačevanja pristojbin za dolžne (odstopne) listine, glede katerih se zahtevajo pristojbinske olajšave iz naslova konverzije, imele plačevati v kolkovnih znamkah edinole stalne pristojbine (§ 2 konverzijskega zakona).

V izogib grajam o kolkovnih pregreških, se mora napraviti na dolžnih (odstopnih) listinah poleg označbe, ki omenja zahtevo pristojbinskih olajšav, tudi še nadaljna opomba, iz katere se da spoznati okolnost, da ima zavod dovoljenje za neposredno plačevanje pristojbin, obenem tudi podatke glede tega dovoljenja.

Nadalje je treba v dveh izvodih voditi po pridodanem vzorcu „Dnevnik za plačevanje konverzijskih pristojbin“, kamor se morajo pod zaporednimi števili vpisovati vsi konverzijski posli zgoraj navedene vrste, ki so se v enem mesecu vršili z uporabljanjem pristojbinskih olajšav. Ti vpisi morajo glede površčevanja natančno soglašati z vpisi v dnevniku, katerega se mora voditi po § 11. min. naredbe z dne 25. febr. 1907, drž. zak. št. 50.

Dnevnik za plačevanje konverzijskih pristojbin se mora v obeh izvodih najkasneje do 14. dneva prihodnjega meseca predložiti pristojnemu davčnemu uradu, obenem s plačilom odpadajočih pristojbin.

En izvod ohrani davčni urad kot računsko priložilo, dočim se drugi izvod vrne zavodu, previden s podatki obračuna.

Zadnji izvod dnevnika za plačevanje konverzijskih pristojbin se mora hraniti najmanj skozi pet (5) let, kakor konverzijski dnevnik (§ 11 min. naredbe z dne 25. febr. 1907, drž. zak. št. 50).

Na dotičnem vložnem listu dnevnika se zabilježi odpadajoče zaporedno število postavke, potem mesec in leto dnevnika za plačevanje konverzijskih pristojbin.

Dnevnik za plačevanje konverzijskih pristojbin se vodi po sledečem vzorcu:

Zavod:

Dnevnik za plačevanje konverzijskih pristojbin.

O pristojbinah, plačanih neposredno v mesecu leta za konverzijske slučaje po § 6 zakona z dne 22. febr. 1907, drž. zak. št. 49.

Dovoljenje finančnega ravnateljstva
v Ljubljani z dne štev.

Zaporedno število	Število konver- zijskega dnevnika Vzorec A za 19.....	Ime dolžnika	Odpadajoča pristoj- bina				Obračunski podatki blagajne
			Lestvica II. Pristojbina dolžne listine		Vpisnina		
			K	h	K	h	

Nekolekovana prošnja za dosego dovoljenja za neposredno plačevanje konverzijskih pristojbin se napravi po tem vzorcu:

C. kr. finančno ravnateljstvo

v Ljubljani.

Podpisana hranilnica in posojilnica prosi na podstavi naredbe finančnega ministrstva z dne 12. novembra 1907, št. 70.472, za podelitev pravice neposrednega plačevanja pristojbin v konverzijskih zadevah po zakonu z dne 22. februarja 1907.

V dne 190.....

S. P.

Gospodinjski tečaji za kmečka dekleta na deželi.

K tistim slojem prebivalstva, za katerega izobrazbo in nadaljno usodo se človeška družba najmanj briga, ki pa zavzema prav važno gospodarsko stališče, je vzgoja kmečke ženske mladine na deželi, ali po domače rečeno: kmečkih deklet na deželi. To ne velja samo pri nas na Slovenskem, ampak bolj ali manj v vseh civiliziranih državah ali deželah. Da ne govorim o drugih, je celo samo ob sebi umevno. Usoda kmečkega ženstva na deželi je žalostna, trpko-težka in enolična. Le tistemu dekletu je usojena nekoliko boljša prihodnost, ki jo je sreča doletela, da se je omožila na boljše posestvo, čegar imetnik je skrben gospodar, ali katera je šla v mesto služiti, kjer je ostala v mladostnih letih slučajno v vestnih in blagih rodbinah, ki so jo obvarovali pred nevarnostimi mestnega življenja in kjer si je ob enem v teku mnogih let kaj prihranila.

Vsakdo pa vé, da je dandanes pri ženitvah na deželi glavna stvar — dota, ter da se nahaja v mestih in po večjih krajih malo vestnih in skrbnih družin, ki bi gledale na moralno življenje svojih ženskih poslov. Odtod izvira in tu je iskati vsled večje splošne izomike, ki jo dandanes v obče dobiva tudi ženska mladina, da je postal teh eksistenčni položaj težavnejši, da je nastalo med ženskami popred neznano gibanje, ki se n. pr. pri nas na Slovenskem zlasti na Kranjskem in Primorskem javlja v narodovem gibanju v tem, da se naša kmečka ženska mladina, v najnežnejši in najnevarnejši dekliski dobi svoji, v starosti 16 do 18 leta, tako pogumno, dostikrat lahkomišno, mnogokrat tudi iz slabega namena, da se otrese stariševih ali družabnih nadzorovalnih spon, podaja v mesta služiti, v tovarne delat ali pa v Ameriko.

Izkušnja uči, da se izmed te ženske mladine rekrutira po naših slovenskih in sosednjih mestih n. pr. v Trstu, Zagrebu, Gradcu itd. vsa ona ženska mladina, ki se poleg poštenega kruha kot posel ali tovarniška delavka, le premnogokrat tudi udaja nemoralnemu poklicu. To je bilo, je in bode ostalo, bode zato morda marsikdo vzkliknil ter opravičeno

dostavil, odkod naj pa dobivajo naša mesta in tovarne svoje posle in delavke? Vendar se je začel ta pojav, izseljevanje mladih deklet v našete kraje, tako množiti, da pri tem dobivajo sicer mesta čez potrebo ženskih poslov, ki pa vsled premajhne izobrazbe v svojem poklicu, dolgo časa niso za boljše službeno mesto porabne in si morajo v tem šele pridobiti potrebnihkušenj in vaje. To izseljevanje ni na pravo korist tem krajem, premnogim dekletom je pa tudi na največjo moralno škodo in nevarnost. Silno veliko zgubi pri tem kmetijski stan, ker se mu odtegujejo zdrave, čile in potrebne ženske delavne moči, nasprotno pa vračujejo mesta stare, onemogle, bolne ženske posle in tiste, ki so propadle, da naj jih na starost ali v njih revščini in nadlogi prežive.

Ta pojav se pri nas na Slovenskem čim dalje, očitneje opaža. Tu nastaja za naš kmečki stan čim dalje tem večja nevarnost in izgubi se na tisoče človeških eksistenc vsako leto, na škodo našemu narodu in našemu kmečkemu življu.

Če hočemo to gibanje in izseljevanje omejiti in deloma ustaviti, moramo zboljšati eksistenčne pogoje našemu ženskemu naraščaju na deželi. Le na tak način moremo upati in pričakovati, da se te razmere zboljšajo in v občno korist spremene.

Kako naj se to stori?

Resnica je, da se za vse stanove več stori kakor za kmetijski stan. Istotako je resnica, da se za nekatere stanove primeroma zopet več stori, kakor za druge. Nadalje je resnica, da se v gospodarskem oziru država drži v prvi vrsti moškega spola, kot tistega uda človeške družbe, ki producira, ki rodbino vzdržuje; kako mu pri tem pomaga njegova življenska družica — žena, — kakšno vzgojo in omiko je ona s seboj prinesla v zakon, to je največ zasebna skrb starišev, kakor pa države. Slednjič je resnica, da se za žensko vzgojo in omiko, za njih eksistenčno vprašanje dandanes tako od države kakor od starišev, v primeri k moški vzgoji, desetkrat premalo stori. V največji meri velja to o ženstvu kmetijskega stanu.

Kako na slabem so v tem oziru naša dekleta kmetijskega stanu na deželi n. pr. pri nas na Slovenskem. Razun gospodinjske šole v Ljubljani in v Celovcu (ki je pa nemška), kam naj gredo se nadalje izobraževati za svoj stanovski poklic? Kar so se naučile v ljudski šoli in kar vidijo doma pri materi, to je vse. Če tedaj nimajo posebne sreče, da bi jim up na možitev zboljšal prihodnost, ne ostaja jim drugega kakor za službo ženskega posla, za delavke v tovarne ali pa v Ameriko. Če pa bi bile za izvrševanje teh služeb izvežbane, če bi znale dobro šivati, kuhati, streči, razna gospodinjska opravila tako, če bi enkrat stopila v službovanje, da bi bile sposobne,

potem bi bila to za njih enaka sreča in dobrota, kakor za gospodarja, hišo in rodbino, kjer bi stopila v službo. Navadno pa morajo dolga časa šele prakticirati pri raznih rodbinah za prav nizko plačo, kjer jih na vse načine izkoriščujejo, predno postanejo v svojem poslu izvežbane in le premnoge popred omagajo, moralno propadejo, ali pa obupajo in se udajo lahkomišljenemu življenju. Primeroma malo jih je, ki prebijejo srečno to začetno učno dobo. Odtod tarnanje od strani gospodarja, odtod žalostna eksistenca teh slojev našega ženskega prebivalstva.

Ali se ne da tu opomoči in večinoma deklet obdržati prvotnemu svojemu poklicu — kmetijskemu stanu?

Naši severni bratje Čehi in Moravci, kjer je kmetijstvo zelo na vrhuncu napredka, kjer je naseljenost prebivalstva zelo visoka, kako pomagajo ti v tem slučaju svojemu ženskemu naraščaju na deželi?

V obeh kronovinah so upeljeni za kmečka dekleta gospodinjski tečaji, ki se vrše periodično po celi deželi, sedaj v enem kraju, sedaj v drugem, kjer posebne ženske potovalne učiteljice, v zvezi z ljudsko ali kmetijsko šolo, s samostanci, z veleposestvom ali na drug način, osnujejo za 14 do 18 letna dekleta podučne, po nekoliko tednov trajajoče tečaje, kjer jih uče poleg najpotrebnejših stvari iz gospodinjstva, kuhanja, pranja, šivanja, po legi in potrebi kraja še raznih kmetijskih panog, n. pr. prešičereje, govedoreje, mlekarstva itd.

V teh krajih se zbirajo dekleta priprostih kmečkih starišev, ki se s tem usposobijo za gospodinjstvo na deželi, ki naj tvorijo material za dobre gospodinje na kmetijah, katere dekleta naj vzamejo pošteni kmečki sinovi, če hočejo imeti pri hiši dobre gospodinje. Umevno je, da imamo ravno pri nas na Slovenskem na deželi največ takih deklet, ki niso brez dot, vendar ta dota ni posebno velika. Sedaj so v večini prisiljene, da se podado služiti, potem bi jim tega ne bilo v taki množini potreba. Ohranile bi se kmetijstvu in ga krepile, dočim ga sedaj dostikrat uničujejo po svoji nevednosti in potratnosti, ali po svojem zanikrnem življenju.

Resnica je, da je ravno tako važen ud rodbine tisti, ki zna umno in varčno v prid obrniti to, kar je drug ud s svojim trdom in delom pridobil. Slovenski pregovor resnico izpove, ko reče: dobra gospodinja tri ogle hiše podpira.

Če obrnemo našo pozornost na to stran, potem se nam na deželi ravno pri srednjem kmečkem stanu premnogokrat pokaže prav žalostna slika. — Gospodinja je delu neveščica in nevajena, jedla in pila bi rada gosposko, oblačila se vsako nedeljo drugače, za domači red, za popravo raztrgane in ponošene obleke nerodna in lena, v pravi skrbi za zdravje, snago in pravo udobnost rodbinskega življenja ne-

vešča — je svojemu možu namesto v oporo in pomočnico — v pokoro in potrato. Ni čuda, če on ne zmaga bremen, ki so mu jih naložili stariši in če gospodarstvo propada.

Kdor hoče našemu kmečkemu stanu pomagati, tu naj zastavi svoje moči. Tu bode storil veliko koristi. Tu pa more koristiti edino le zgled in poduk. Dosedanji poduk v ljudski šoli je presplošen, preplitev in se ozira na vse stanove ter ima pred seboj prenežno mladino, da bi se moglo kaj več zahtevati.

V tej zadevi posnemajmo naše severne brate Čehe in Moravce. Kar njim hasne, kar oni v prid svojemu trdnemu kmečkemu stanu store, to zamore i nam koristiti.

Akoravno vsa zadeva ni lahka, upajmo pa, da se n. pr. na Kranjskem posreči to bodočemu dežel-nemu zboru.

Praktična strokovna vzgoja ženskega spola na deželi, kjer naj se dekleta navadijo dobro pripravljati domača jedila in pecivo, kjer se nauče, kako je shranjevati in pripravljati svinjino; kjer se nauče šivati in krpati obleko in perilo; kjer se nauče prati in likati perilo; kjer se nauče glavne pojme iz zdravjeznanstva; kjer se nauče voditi gospodinjstvo; kjer se nauče glavne stvari iz govedoreje, mlekarstva, prešičjereje, perutninarstva, oskrbovanja živine, opravljati vrtna dela itd. po krajevnih razmerah — takih gospodinjskih tečajev, ki trajajo le po nekoliko tednov in katerih se lahko po več na leto osnuje in na mnogih krajih, kamor ima priliko do pristopa in do poduka velika množina našega mladega ženskega naraščaja kmečkega stanu na deželi — takih praktičnih strokovnih tečajev potrebuje naša ženska mladina na deželi. Kmalu se bode omejil in ustavil tok v mesto in iskanje služeb in naši mladi gospodarji bodo veseli in ponosni na svoje gospodinje, ki jim bodo v resnici to, kar pregovor pravi o dobri gospodinjji. Za posnemajoč izgled nam bodi češki in moravski kmetijski stan.

—e.

Gnojenje z umetnimi gnojili.

Živinski gnoj je rastlinam to, kar je kruh lač-nemu delavcu. V vsakem oziru je tečen. Pa za de-lavca bode kruhek še tečnejši, ako ima poleg njega kos mesa ali slanina za prigrizek. Istotako je tudi živinski gnoj bolj tečen, ako ima tu in tam prime-šano umetno gnojilo. V teh umetnih gnojilih so pr-vine: dušec, kalij in fosforova kislina posamezno za-stopane tako, da si lahko po potrebi za vsak slučaj posebej z eno ali drugo pomoremo. Iz spodaj nave-denih števil se lahko vsak kmetovalec prepriča, kako tečen je živinski gnoj rastlinam, ako mu do-damo umetna gnojila.

Pri svojih izkušnjah v letu 1907. sem ravnal tako-le: Zemljo, ki je bila, pred dvema letoma ob-raščena z grmovjem in z jelšami, sem zrigolal 60 cm globoko ter odstranil vse korenine. V letu 1906. kot praho sem pognojil z živinskim gnojem ter po-sejal repno seme. Lansko leto na spomlad pa sem pri krompirju naredil poskušnjo in sicer: Imeno-vano njivo sem razdelil na sedem enakih delov. Vsak del je meril 6 arov 80 kv. m.

Prvi del sem potrosil s 13·6 kg 40 % kalijeve soli, 27·2 kg superfosfata in 10·2 kg čilskega solitra, ter mi je prirastlo 2543 kg 20 dkg prav lepega krompirja.

Drugi del je ostal popolnoma negnojen in je prinesel 476 kg zelo drobnega krompirja.

Tretji del je dobil 27·2 kg superfosfata in 10·2 kg čilskega solitra ter je zrastle na njem 639 kg 20 dkg.

Na četrti del sem natrosil 13·6 kg 40 % kali-jeve soli in 27·2 kg superfosfata, in dobil sem 734 kg 40 dkg krompirja.

Na peti del pa 13·6 kg 40 % kalijeve soli in 10·2 kg čilskega solitra; bilo je 544 kg krompirja.

Šesto ravno tako veliko parcelo sem pa po-gnojil na debelo z živinskim gnojem in prirastlo mi je 1632 kg srednje debelega krompirja.

Sedma parcela tudi tako velika ko druge, je pa bila pognojena z živinskim gnojem srednje na debelo in s 13·6 kg 40 % kalijeve soli, 27·2 superfosfata in 10·2 kg čilskega solitra, ter mi je prirastlo na tej parceli 2849 kg 20 dkg izvrstno lepega krompirja, kakoršnega še nisem doživel.

Sedma parcela nam torej jasno dokazuje, da je živinski gnoj bolj tečen rastlinam, ako dodamo ži-vinskemu gnoju tudi umetna gnojila. Le primerjajmo n. pr. šesto parcelo, ki je dobila samo živinski gnoj ter dala 1632 kg krompirja proti sedmi parceli, ka-teri sem poleg živinskega gnoja dodal še umetno gnojilo, in mi je prirastlo 2849 kg 20 dkg izvrstno lepega krompirja, torej za 1217 kg več.

Dragi kmetovalec, ako enkrat poskusiš z umetnimi gnojili, gotovo se ne bodeš zbal stroškov ter bodeš tudi v bodoče gnojil ž njimi, kajti izdatki tvoje mošnje se bodo bogato povrnil. Le vzemiva svinčnik v roke in preračunajva si čisti dobiček med šesto in sedmo parcelo. Ker ste obe parceli dobili živinski gnoj, ne pride ta hlevski gnoj v račun, ampak samo stroški za umetno gnojilo sedme parcele, na kateri je zrastle za 1217 kg več nego na šesti. Računiva 1 kg krom-pirja po 6 v, torej znaša prebitek 6 krat 1217, to je približno 73 K. 27 kg superfosfata (q po 7·8 K) = 2·10 K; 13 kg kalijeve soli (q po 12·6 K) = 1·70; 10 kg čilski soliter (q po 32 K) = 3·20 skupaj 7 K.

Čisti dobiček sedme parcele na 7 arov znaša 66 K.

Po istem razmerju bi torej prišlo na oral približno 500 K čistega dobička.

„Gospodarske novice.“

Spisal po lastnih skušnjah **Francišek Škerlec**, posestnik v Vičancih pri Veliki Nedelji.

Mlekarstvo in perotninarstvo.

Posebno tovarno za led je napravila v Banah v tržaški okolici mnogim našim mlekarjam dobro znana mlekarja „Trifolium“ v Trstu, ki je last družbe Quarantotto in drugovi. Posebnost te tovarne je v tem, da izdeluje led burja. Tovarna obstoji iz 50 metrov dolge, 18 metrov široke in 10 metrov visoke barake v dveh podih. V pritličju je 12 hermetično zaprtih celic: to je prava ledenica. Vsaka celica ima prostora za 80 vagonov ledu. Led se napravi v gornjih prostorih, ki obsegajo 900 kvadratnih metrov. Na tem prostoru je nameščena raznju podobna konstrukcija iz lesenih gred. Nad temi je nameščenih 48 pip, iz katerih prodira voda, vsled velikega pritiska razpršena v drobne kapljice. Vsled mraza in burje se mikroskopiško majhne kapljice na zraku takoj spremenijo v led in padejo na grede, kjer se v par urah nakopičijo velikanski ledeni stalaktiti. Te ledene grude se odbije in spravi skozi odprtino v dolnje celice, kjer se sprejemajo v maso, ki se jo mora pred odvažanjem s posebno žago razdeliti v običajne oblike za trgovski led. Pri mrazu —1 stopinje se ob burji v 24 urah napravi 25 vagonov ledu in dvakrat toliko pri vsaki nadaljni stopinji pod ničlo. Ako ni burje, izdelava se le četrtino navedene količine. Vodo, iz katere se dela led, dobivajo iz mestnega vodovoda „Aurisina“. Stroški izdelave so za polovico manjši kakor pri umetnem ledu. Tvrdka „Trifolium“ bo dajala brezplačno ves led za tržaške bolnišnice, kar odgovarja prihranku letnih 8000 kron. Tvrdka je doslej porabljala za 30.000 kron umetnega ledu. Omeniti je še, da leži tovarna 360 metrov nad morjem.

Kodanj, glavno mesto Danske porabi na leto okrog 70.000.000 kg mleka, na dan povprečno 190.000 kg, dočim porabi Berlin do 706.000 kg na dan. Na posameznega prebivalca se porabi na dan 0,42 kg v Kodanju, v Berlinu pa 0,37 kg. Mleko preskrbujejo po večem le veliki zavodi, ki dobivajo mleko iz dežele. Ena tretjina se pa uvaža v mesto iz okolice. Mali kmetje v kodanjski okolici so morali in morajo še vedno opuščati prodajanje mleka, ker ne morejo tekmovali s cenami velikih podjetij. Mleko je v Kodanju zelo po ceni. Na drobno se prodaja liter po 21 vinarjev. Uspešno se uporablja tudi v boju zoper alkoholizem. Posebni avtomati prodajajo noč in dan gorko mleko po 8 vinarjev četrtliter.

Pomen mlekarstva je mogoče očitno spoznati iz statističnih števil, ki jih objavlja nemška kmetijska družba. L. 1900 se je na Nemškem izdelalo mleka za 2642 milijonov mark, dočim se je pridelalo rži in pšenice za 2253 milijonov mark, krompirja za 875, sladkorja za 418, spirita za 94 milijonov mark. Niti dohodki vseh državnih in privatnih železnic v Nemčiji v znesku 2437 milijonov mark ne dosegajo vrednosti mlekarskih izdelkov. Koliko več bi se še dosegalo, če bi bilo mlekarstvo povsem razvito.

Pridelek in uporaba masla na vsem svetu. Po poročilu francoskega strokovnjakega časopisa, pridobljenem na temelju uradne statistike, se nahaja sedaj v deželah, kjer se ukvarjajo s pridelovanjem masla, namreč v Evropi,

severni Ameriki in Avstraliji sedaj približno 64 milijonov krav, ki dajejo na leto povprečno 2.650.000 ton masla in sira, kar tvori ceno 9¹/₂ milijarde frankov. Združene države severne Amerike imajo največ krav, namreč 16 milijonov, katere dajejo 610.000 ton masla. Rusija, ki ima 10 milijonov krav, prideluje 350.000 ton masla. Nemčija ga prideluje od 9 milijonov krav 300.000 ton, Avstrija od 6 milijonov krav 170.000 ton, Francija od števila 5 mil. krav 200.000 ton. Angleška prideluje od 4 milijonov krav toliko masla, kakor Francija. Kar se tiče uporabe masla, stoji Angleška na prvem mestu; ondi ga pripada na enega prebivalca 14 kg na leto. V Avstraliji le 12 kg, v Belgiji 11,5 kg, na Švicarskem in v Kanadi 11 kg, na Danskem 10 kg, na Švedskem in v Združenih državah 9 kg, v Franciji 8 kg; na Portugalskem, Španskem in na Laškem pa upada uporaba masla celo na 3 kg. Uporaba masla se je zvišala zlasti v Franciji, Angliji, Nemčiji in na Švicarskem.

Zoper mlečno vročnico. Mnogim je že znano, da se je zoper mlečno vročnico, to je bolezen, ki se je smatrala svoj čas za neozdravljivo ter je povzročila dokaj škodo, že našlo zdravilo. To zdravilo je jodkalij, ki se vbrizgava bolnim kravam v vime. Od tistega časa, ako le ni prepozno, se dá kravam zmerom pomagati. — Sedaj je skušal danski živinozdravnik Kragerud rabiti isto zdravilo tudi za notranje bolezni, da se tako pride v okom tej nezgodi, kar se mu je takisto popolnoma posrečilo. Na kmetijah, kjer so vsako leto imeli opraviti s to boleznijo in kjer so jeli rabiti to sredstvo, imajo sedaj pred mlečno vročnico mir.

Gospodarske drobtine.

Tridneven kmetijski tečaj na Grmu pri redi vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu od 8. do 10. marca t. l. Pouk se bo vršil vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 2. do 4. popoldne in bo združen s praktičnimi razkazovanji. Pouk bo brezplačen in se ga more udeležiti vsak odrasel kmetovalec. Spored bo naslednji: **V nedeljo**, 8. marca: Dopoldne od 9. do 12. O pridelovanju krme. Katere trave je sejati med deteljo po njivah in za napravo novih travnikov. Kje in kako je kupovati deteljno in travno seme. Popoldne od 2. do 4. O kmetijskem združništvu. Nakupovalne zadruge. **V ponedeljek**, 9. marca: Dopoldne od 9. do 12. Živinoreja. Reja krav in njena važnost za povzdigo mlekarstva. Krmljenje molznih krav. Goveji hlevi. Popoldne od 2. do 4. Živinorejske zadruge s posebnim ozirom na prašičorejske in perotninarske zadruge. **V torek**, 10. marca: Dopoldne od 9. do 12. Mlekarstvo. Prodaja mleka v mlekarne. Ravnanje z mlekom. Skupno izdelovanje in prodaja presnega masla. Popoldne od 2. do 4. Zadrugne mlekarne. — Vabimo vse napredka željne gospodarje, da se udeležijo tečaja in da to naznanijo kakor hitro mogoče vodstvu šole. Gospodarji, ki se ne morejo udeležiti tečaja vse tri dni, se ga lahko udeležijo ob posameznih dneh, a naj to naznanijo vodstvu.

Centralna zadruga za prodajo masla v Schärdingu namerava posredovati za svoje člane nakup izvirnih kranjskih panjev in čebel. Posamezni člani so doslej po primernih cenah kupili kranjske čebele in imeli z njimi zelo

lepe uspehe. Zato hoče navedena centrala, ki se peča tudi s prodajo medu, intenzivneje gojiti nakup čebel in panjev iz Kranjske.

Temni hlevi, kakor jih nahajamo po naših krajih, so neugodni za živino. Svetloba je živini ravno tako potrebna kakor človeku, ako se naj živina dobro počuti in ugodno razvija. To velja posebno za plemensko goved, za molzne krave in za mlado goved. Skrbimo tedaj za potrebno svetlobo in napravljajmo okna, ki se dobro zapirajo. Vsak hlev bi moral biti vsaj tako svetel, da se vidi v vsak kot in da se hlev lahko snaži.

Kako je ravnati s svinjskim gnojem. Pri nas se svinjski gnoj pušča pri svinjarih v rahlih kupih, da se tam suši in kvari. Na ta način ne moremo dobiti dobrega gnoja. Izkidan svinjski gnoj naj se spravlja na gnojišče in naj se tam z drugim gnojem meša in dobro tlači. Le na ta način pridelamo v resnici dober gnoj. Ne puščajmo tedaj svinjskega gnoja v nemar ležati okrog svinjakov, ampak spravljajmo ga tja kamor spada. Povsod imejmo po eno dobro skupno gnojišče in tjekaj spravljajmo gnoj in ravnajmo z njim kakor treba da pridelamo dober in masten gnoj.

Proč z ozkimi ogoni. Pri nas je ponekod navada, da obdelujemo naše njive na ogone, ki so brez potrebe silno ozki. S takimi ogoni se izgubi veliko rodovitnega prostora in prav zato so pridelki po naših njivah tudi bolj pičli. Ne le, da je po razgonih veliko manj pridelka, je tudi sicer vsa rast po zbočenih razgonih bolj neenakomerna. Po sredi ogona je največ zemlje, tam je tudi najbolj gnojeno. Zato je po sredi ogona tudi najbolj močna rast. Po razgonih pa ostaja neobdelana zemlja, ki trpi vrh tega zaradi moče, ker se v razgone z obeh strani odceja voda. Po razgonih gola in neobdelana zemlja, po sredi ogona pa dvakrat gnojena zemlja in zemlje na debelo! Koliko bolje bi bilo, da se zemlja obdeluje na široke ogone, kajti v tem slučaju je zemlja veliko bolj obdelana in enakomerno gnojena; površje samo pa postane v tem slučaju ravno, kar je za enakomerno rast tudi ugodneje.

Šola za izseljenike. Francozi imajo v Tunisu, Angleži v Kadiksu, Nemci pa v Witzenhausenu posebne šole za izseljence. V teh šolah se vsi oni, ki se nameravajo izseliti v inozemstvo, poučujejo o posebnih trgovskih, gospodarskih, zemljepisnih in klimatiških razmerah dotičnih dežel. Poleg tega se učijo tudi jezikov teh dežel. V Italiji je nedavno poljedelski minister Cocco-Ortu predlagal, da bi se poljedelska šola v Sant' Ilario v Liguriji preustrojila v šolo za izseljence. Koristne naprave, ki obvarujejo izseljence marsikatero bridke prevare.

Olja se je v Italiji l. 1906/7 pridelalo 1,113.350 hl, dočim je znašala srednja proizvodnja olja za petletje 1901 — 1907 2.682.614 hl. Oljke rasto v Italiji na površini 1,092.711 ha.

Vinogradništvo na Nemškem. Iz zadnjih statističnih podatkov je razvideti, da je vinogradništvo na Nemškem začelo nazadovati. L. 1906 je bilo še 120.200 hektarjev vinogradov, l. 1907 pa le 118.575 hektarjev.

Kako spoznati redilno snov, ki primanjkuje zemlji? Katera snov da nedostaja zemlji, se najlažje spozna s posebnim gnojilvenim poskusom. V to svrhu se odloči enakomeren komad zemljišča, prilične površine enega ara, ki se potem razdeli v razne enake parcele. Vse parcele se obdelujejo na isti način. Prva in zadnja parcela ostaneti nepognojene. Drugo se pognoji z dušičnatim umetnim gnojem, tretjo z dušikom in fosforno kislino, četrto z dušikom, fosforno kislino in kalijem. Kdor se hoče prepričati tudi o

vplivu apna, privzame še eno parcelo, ki jo pognoji z vsemi tremi navedenimi gnojili, poleg tega pa še z apnom. Vsebinsko apna v zemlji določimo najlažje s tem, da polijemo zemljo s solnato kislino. Če zemlja ne zašumi, ni v njej apna. Kolikor hitreje in silneje završi, temveč apna je v zemlji. Omeniti je še, da se mora poskus ponavljati še v drugič ali tretjič, če ni zemlja povsem enaka. To se spozna iz vspeha prejšnje letine na dotičnem zemljišču. Množina rastlin, ki se pridelava na posamezni parceli je treba natančno pretehtati. Iz pridelkov se potem najlažje spozna, katero gnojilo je zemlji najbolj potrebno. Poskusi se morajo večkrat ponavljati, ker se na ta način najbolj natančno spozna, kako ravnati pri gnojenju z umetnimi gnojili.

Koroški Slovenci so se odločili za ustanovitev samostojne, neodvisne kmetijske družbe. Doslej so Slovenci imeli podružnice nemške koroške kmetijske družbe, kjer pa niso imeli nikakih narodnih pravic. Dasi pozdravljamo ta ukrep k gospodarski samostojnosti, se nam vendar zdi, da bi iste uspehe, ki jih koroški Slovenci mislijo dosegati z zastarelo obliko kmetijske družbe, lažje in izdatneje dosegali s primerno, razvito združno organizacijo. Združništvo razpolaga z mnogo večjo gibčnostjo in prilagodljivostjo splošnemu trgu, nego okorela oblika kmetijske družbe.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 30. Hran. in pos. v L. p. Z.) Ali se smejo informacijski stroški dolžniku še posebe poleg $1\frac{1}{2}\%$ upravnega prispevka zaračunati? Ali se ne prekorači s tem v zakonu dovoljeno $1\frac{1}{2}\%$ razliko med obrestno mero vlog in ono posojil?

Odgovor 30. Predvsem je treba natančno vedeti, kaj razumete za „informacijske stroške“. Če so to dejanski izdatki, potrebni za ugotovitev premoženjskih razmer prosilca, potem je jasno, da je stranka dolžna te povrniti, tudi ako ne dobi posojila. V tem slučaju je plačilo informacijskih stroškov le povračilo dejanskih izdatkov, kakor n. pr. za koleke, ki jih posojiljemalec mora tudi posebe plačati. Zakon z l. 1889 priznava raiffeisenskim posojilnicam pristojbinske olajšave med drugim tudi, ako ne presega „obrestna mera posojil z dotičnimi pristojbinami vred za $1\frac{1}{2}\%$ obrestno mero vlog“. Med „pristojbine“ pa povračilo dejanskih izdatkov seveda ni vpoštevati. — Ne uvidevamo pa potrebe rednih informacijskih stroškov pri zavodu, ki je omejen na malo okrožje, kjer odborniki poznajo osebno vsakega prosilca. Kakor hitro bi se tako pobiranje vršilo redno pri vsakem posojiljemalcu, zadobilo bi plačilo značaj stalne pristojbine. V tem slučaju pa bi se je ne smelo pobirati, ker bi presegala dovoljeno $1\frac{1}{2}\%$ razliko.

Vprašanje 31. (Kmečka hran. in pos. v P.) Ali moramo razpisati še poseben ustanovni zbor sedaj, ko so odborniki zadruge zadobili vpis posojilnice v združni register?

Odgovor 31. Ustanovni občni zbor bi bil potreben le tedaj, če bi imeli ustanovitelji, ki so prošnjo predložili sodišču, le nalog, priskrbeti vpis pravil v združni register. Toda pri Vaši posojilnici so bili predlagatelji za vpis ob enem tudi člani prvega odbora, ki posluje do prvega prihodnjega rednega občnega zbora. Redni občni zbor se vrši po preteku prvega poslovnega leta. Zato Vam ni treba še posebnega občnega zbora, marveč morete naravnost pričeti z rednim poslovanjem.

Vprašanje 32. (Hran. in pos. v R.) Ali se mora podpis novega uda načelstva, ako je izvoljen pri občnem zboru,

vedno legalizirati za vpis pri okrožni sodnji, ali ne? Za koliko je treba kolek na prošnjo za vpis istega? Ali mora biti prepis zapisnika o občnem zboru tudi kolekovan za na okrožno sodnijo?

Odgovor 32. Podpis na občnem zboru izvoljenega člana je le tedaj treba legalizirati, če ni bil dotičnik še nikoli prej v načelstvu. Poveritev je bodisi napravljena po notarju ali pa po okrajnem sodišču. Zadnje je mnogo bolj po ceni. Prošnja, s katero se okrožnemu sodišču vpodaja legalizirani podpis novega odbornika se kolekuje z 2 K, ker je posledica tacega vpisa javen razglas v uradnem listu. Prepis zapisnika o občnem zboru se kot priloga prošnje kolekuje s 30 vin.

Vprašanje 33. (Ista.) Ali zadostuje, da se glavarstvu pošljeta samo dva iztisa računskega zaključka, ali se mora poslati tudi „Narodni gospodar“ v dokaz, da je bil občni zbor pravilno sklican?

Odgovor 33. Glavarstvu pošljete 3 računske zaključke in 2 nekolekovana prepisa zapisnika o občnem zboru. Po en izvod obeh aktov predloži glavarstvo samo davčni oblasti. „Narodnega gospodarja“ ni treba prilagati, ker mora biti iz uvoda zapisnika o občnem zboru razvidno, da je predsednik konstatiral pri otvoritvi občnega zbora, da je bil isti pravilno sklican in sklepčen. Sodišču tudi iz istega vzroka ni treba prilagati našega glasila.

Vprašanje 34. (Ista.) Ali je treba tudi vlogo na okrajno glavarstvo kolekovati, ali ne?

Odgovor 34. Ne. Po § 4 zakona z dne 1. junija 1889, d. z. št. 91, so raiffeizenke oproščene kolekovanja korespondence z javnimi uradi v vseh nespornih zadevah.

Vprašanje 35. (Konsumno dr. v J.) Ali je treba vseeno plačati predpisane davke, dasi je vložen priziv zoper predpis?

Odgovor 35. Da, v slučaju ugodne rešitve mora potem davčni urad povrniti nepravilno predpisani davek.

Vprašanje 36. (Hran. in pos. v L.) Ali se sme nalagati denar nedoletnih pri raiffeizenskih posojilnicah?

Odgovor 36. Po obstoječih predpisih se mora denar nedoletnih, pod varstvom ali pod oskrbo stojećih oseb nalagati v zavode, ki imajo pupilarno varnost. Med te zakon žal ne šteje raiffeizenskih posojilnic, če tudi so z neomejeno zavezo. Dela se že mnogo časa na tem, da bi tudi raiffeizenkam bila priznana pupilarna varnost, justično ministerstvo pa dobi vedno dovolj izgovorov, da se temu izogne. § 230 obč. državl. zakona določa, da se gotovina pod varstvom stojećih oseb mora vložiti v javne blagajne, ali pa izposoditi privatnim osebam proti zakonitemu varstvu (zastavi pupilarno trdnih vrednosti, hipoteki). Upirajoč se na to, so nekateri sodniki presodili, da se lahko tudi pri zadrukah nalaga denar. Še posebno z ozirom na določila § 55 civ. pravd. reda, ki glede dajanja varščine določa, da se po izprevidu sodišča smejo v to, da se opravi zavarovanje, pripustiti zlasti tudi vložne knjižice kake domače hranilnice ali kake domače kmetijske ali druge posojilnice.

Vprašanje 37. (Hran. in pos. v S.) Običajno plačujejo vse raiffeizenke od hranilnih vlog $1\frac{1}{2}\%$ rentnega davka. Ali so potem finančne oblasti zakonito osmelene, vrhu tega davka še kateri drugi davek terjati od istih hranilnih vlog od hranilnice ali od vložnika hranilne knjižice?

Odgovor 37. Zadruga plačuje rentni davek namesto vlagatelja samega. Zato ima pravico terjati od vlagatelja, da se ji povrnejo za rentnino izplačani zneski. Tega pa ne stori nobena posojilnica, ker si ravno s takim ravnanjem pridobiva vlagatelj. Nadaljnega davka posojilnica ne plačuje več. Stvar posameznega vlagatelja pa je, ali prizna v fasiji za odmero dohodninskega davka obresti, ki jih dobiva

od zadruge. Če jih utaji, je to njegova osebna stvar. Finančne oblasti pa nimajo pravice, zahtevati od posojilnic katerihsibodi pojasnil z ozirom na vloge strank, tudi ne vpogleda v knjigo hranilnih vlog.

Vprašanje 38. (Ista.) V katerih slučajih so raiffeizenke obvezane sodišču ali kakemu drugemu državnemu uradu, naznaniti število ali znesek hranilnih vlog, ali celo knjigo hranilnih vlog predložiti?

Odgovor 38. Na Vaše vprašanje odgovorimo v prihodnji številki s posebnim člankom. Kar se pa tiče predložitve knjige hranilnih vlog, opomnimo, da se to zgodi edino le v slučaju spora pri sodišču, ako je treba s knjigo dokazati zatrevani obstoj kake vloge.

Vprašanje 39. (Hran. in pos. v Z.) Ali se mora podpis dolžnika na zadolžnici za vknjižbo legalizirati po notarju ali sodišču, ako svota ne presega 200 kron, ali pa se sme to storiti tudi po privatni osebi.

Odgovor 39. Pri posojilih do 200 K ni treba poveriti podpis dolžnika ne po notarju, ne po sodišču. Dovolj je, da listino poleg dolžnika podpišeti tudi dve priči, ki nad svojim podpisom vsaka za-se napišeti sledečo klavzulo:

„Jaz N. N., posestnik v let star, potrjujem, da je osebno mi znani X. lastnoročno pred menoj podpisal (podkrižal) to listino.

V dne“.

Vprašanje 40. (Hran. in pos. v L.) So-li več ko triletna obresti izterljive, ako se dolžnik izjavi in ali se sme dotična klavzula staviti v zadolžnico?

Odgovor 40. Obresti zastarajo po obstoječih predpisih v treh letih. Zastaranje se da pretrgati s tožbo opravičenca (posojilnice), ali pa z izrecno izjavo dolžnika, da prizna pravice upnika (§ 1497 spl. drž. zak.). Posojilnica ne sme nikdar pustiti, da bi obresti pretekle dobo treh let. Če se pa kje vendar-le zgodi ta slučaj, da ni pred pretekom treh let vložila tožbo zoper dolžnika v svrhu, da pretrga zastaranje obresti, naj pozove dolžnika, da poda zadolžnico za znesek, ki odpade na zastarane obresti. Prisiliti ga k tej izjavi ne more. Ako se dolžnik brani dati izjave, je posojilnica pač več kot triletna obresti izgubila. Da bi se pa postavila posebna klavzula v zadolžnico, je nedopustno, ker se ne sme vnaprej odpovedati zastaranju, ali ga pa podaljšati nad zakonitim rokom (§ 1502 spl. drž. zak.). Edino le pri zadolžnicah na vknjižbo zasledujemo ta odstavek: „Za vse v tej zadolžnici prevzete postranske dolžnosti, ki ne uživajo po zakonu enake prednosti z glavnico (torej zlasti več kot tri leta zaostale obresti, za stroške pobotnic in cesij, opominjevalne stroške, itd.) določujem s tem najvišji znesek K . . . kot kavcijo, iz katere je upnica opravičena si poplačati vse svoje terjatve iz teh postranskih dolžnosti.“

Vprašanje 41. (Hran. in pos. v B.) Naša posojilnica je posodila nekemu posestniku denar za pot v Ameriko. Semkaj je prišel njegov porok in povedal, da je dotičnik oboel v Ameriki in da je že tam posojilo vzel. Porok se boji in zato prosimo pojasnila, kaj naj ukrenemo. Ali se lahko vknjižimo na posestvo dolžnika?

Odgovor 41. Ker se nahaja gotovo v Vaši zadolžnici določilo „V večjo varnost zgornje terjatve dovoljuje vsak dolžnik in vsak porok predznanbo zastavne pravice na korist upnice na vsa svoja zemljišča“, je najkrajše, da napravite takoj prošnjo za vknjižbo predznanbe zastavne pravice. V prošnji morate zabeležiti rok za opravičbo predznanbe in sicer na toliko let, dokler se vplača terjatev. Navadno se postavi ta rok za eno leto pozneje, kakor za-

pade posojilo v plačilo. Če je posojilo dano na 4 leta, se določi rok za opravičbo na 5 let. Pri predznambi ni treba sodnijske ali notarske poveritve podpisov na listini. Zadostuje poveritev po dveh pričah. Rok za opravičbo je treba držati v natančni evidenci, ker izgubi predznamba po preteku roka vso svojo vrednost.

Vprašanje 42. (Hran. in pos. na D.) Ker ni bilo več časa, da bi vabilo na občni zbor razpisali v „Narodnem gospodarju“, storili smo to v našem domačem listu. Saj to tudi velja, kaj ne?

Odgovor 42. Občni zbor, ki ste ga razpisali samo v domačem listu, je neveljaven. Po Vaših pravilih mora biti vsaj osem dni prej razglašen v „Narodnem gospodarju“. Če odbor to kot potrebno spozna, sme „razun tega“ razpisati občni zbor še v drugih listih. Merodajen za pravilnost sklica pa je razglas v „Narodnem gospodarju“.

Zadružni pregled.

Nove jugoslovanske zadruge v drugem polletju 1907. V drugi polovici leta 1907 se je ustanovilo 124 slovenskih in hrvatskih zadrug, in sicer 35 v Dalmaciji, 2 na Koroškem, 28 na Kranjskem, 19 na Primorskem in 40 na Štajerskem, in sicer:

	Dalmacija	Koroško	Kranjsko	Primorsko	Štajersko	Skupaj
Hranilnic in posojilnic	32	2	14	9	38	95
Mlekarskih zadrug	—	—	2	1	1	4
Živinorejskih „	—	—	1	—	—	1
Bikorejskih „	—	—	—	—	1	1
Kmetijskih „	1	—	1	1	—	3
Gospodarskih „	—	—	—	2	—	2
Konsumnih „	1	—	—	4	—	5
Gostilničarskih „	—	—	1	—	—	1
Vinorejskih „	—	—	1	—	—	1
Strojnih „	—	—	2	—	—	2
Stavbinskih „	—	—	1	1	—	2
Založniških „	—	—	1	—	—	1
Slamnikarskih „	—	—	1	—	—	1
Zadruga za izvoz sadja	—	—	—	1	—	1
Zadružnih zvez	1	—	1	—	—	2
Mlekarskih zvez	—	—	2	—	—	2
	35	2	28	19	40	124

Izbrisanih je bilo iz zadružnega registra v drugi polovici l. 1907 na Kranjskem 2 konsumna društva, 1 mlekarska zadruga in 1 posojilnica; v Dalmaciji 1 vinarska zadruga in 1 posojilnica.

Na Virtemberskem je vlada izdala izvršilno naredbo k novemu občinskemu in okrajnemu redu. Na podlagi tega smejo sedaj občine nalagati denar tudi pri kmečkih posojilnicah, ne da bi zahtevale posebne garancije.

Zadružne klavnice na Danskem. Na Danskem je bilo l. 1906 36 zadružnih klavnic z 93.000 zadružniki, ki so v 63.359 dvorcih zredili 723.357 prešičev, tako, da se je nad polovico vseh prešičev na Danskem vzredilo v zadružnih hlevih. Izvoz gre večinoma na Angleško.

„Hrvatska poljedelska banka“ v Zagrebu je uvedla pri svojih pridruženih zadrugah „individualno likvidacijo“. Ob gotovem času se morajo pregledati vse knjižice vlagateljev in dolžnikov in primerjati vpise v knjižicah z onimi v knjigah zadruge. Tako se pride na sled slučajnim po-

motam. Pregled se vrši vsako leto. Prvo leto sicer povzroča nekoliko več dela, ker se morajo pregledati vpisi vseh prejšnjih letnikov. Pozneje pa se pregledajo samo oni vpisi, ki niso bili pregledani od zadnjega pregleda dalje.

Leta 1907 je bilo v Avstriji vpisanih v zadružni register 1532 zadrug, 538 nemških, 994 nenemških. Nemških posojilnic se je ustanovilo 165, in sicer 84 po Raiffeisenovem, 81 po Schulze-Delitschevem ustroju. Likvidacija je nastopilo 53 zadrug, in sicer 13 posojilnic, 7 konsumnih in 33 raznovrstnih zadrug. V stečaj je prišlo 5 posojilnic, 6 konsumnih in 3 druge zadruge.

Na Irskem obstoji Irsko kmetijsko organizacijsko društvo (Irish Agricultural Organisation Society) v Dublinu, ki se je ustanovila l. 1894. Združuje kmetijske zadruge na Irskem. Angleška vlada je po svojem posebnem irskem kmetijskem oddelku zvezo podpirala z izdatnimi sredstvi, zato pa zvezi določevala smeri, s katerimi se zveza ni mogla strinjati. Sedaj je prišlo do razpora. Ministrstvo je izreklo, da bo odslej podpiralo poedine zadruge brez ozira na zvezo. Na Irskem upajo, da bo zveza z lastnimi močmi mnogo več delovala nego prej, ker bo vsaj osvobodena vmešavanja vlade.

Važnost računskih prilog (računov, potrdil). Neka bavarska posojilnica je imela tekoči račun z jednim članom zadruge. Pri zračnanju računov ni hotel član priznati stanja računa, tako da je prišlo do pravde. Sodišče je račune predložilo sodnim izvedencem. Pregledali so se vsi računi za deset let nazaj, obenem pa se je dognala pravilnost vpisov s prilogami, ki jih je hranil računar. Da ni imel vseh prilog, moral bi bil sam plačati izgubo. Nauk: za vsako izplačilo zahtevajte potrdilo stranke! Potrdila hranite kot važen dokazni dokument.

Nekaj podatkov o nemškem kmetijskem zadružništvu na Češkem. Zveza nemških kmetijskih zadrug na Češkem je imela koncem l. 1906 706 zadrug — članic z 2366 opravnimi deleži. 574 hranilnic in posojilnic je imelo 59.036 članov, povprečno tedaj vsaka blagajna 103 člane. Največja posojilnica je imela 511, najmanjša pa 16 članov. Denarni promet posojilnic je znašal nad 107 milijonov kron, hranilne vloge in vloge na tekoči račun 63.877.963 K, deleži 996.891 K, rezervni fond 615.891 K. Povprečno odpade na vsako posojilnico 1205.30 K rezervnega fonda. Posojil so imele posojilnice za 46.949.831.89 K, vlog pri zvezi za 15.784.339.13 K, izposojil pa 5.283.610.94 K. — Zanimivo je, kako se po stanu porazdeljujejo upravniki posojilnic: 859 = 50.1% je bilo kmetovalcev, 360 = 21% učiteljev, 260 = 15.1% obrtnikov, 65 = 3.8% duhovnikov, 173 = 10.1% pripadnikov raznih stanov. Blagajnikov pa je bilo: 262 = 45.4% učiteljev, 146 = 25.4% kmetovalcev, 86 = 15% obrtnikov, 15 = 2.6% duhovnikov, itd. — Poleg posojilnic so bile pri zvezi začlanjene še sledeče zadruge: 1 zadružna tiskarna, 5 zadrug za nakup in prodajo, 9 zadrug za pridelovanje lanu, 1 zadruga za uporabo šote, 1 sadjarska zadruga, 10 skladiščnih, 18 mlekarских zadrug, 1 zavarovalnica za živino, 51 živinorejskih, 26 bikorejskih, 5 prešičerejskih zadrug, 2 mlatilni zadrugi, 1 pridobitna, 1 mlinarska in 1 zadruga za pletenje košev ter 1 posojilno in konsumno društvo. Promet osrednje blagajne za l. 1906 je znašal 81.665.444.51 K. Skupnega naročevanja blaga se je udeležilo 182 posojilnic, 53 drugih zadrug in 432 kmetijskih društev. Nakupilo se je 1877.96 vagonov umetnih gnojil, 105.93 vagonov krmilnih snovi, 13.94 vagonov semen, 1287 ton lanenega semena, 3 vagone

šotne slame, 350 vagonov oglja, 62 strojev in 297 kos. Izdalo se je za vse to 1,337.839-66 K.

Omeniti hočemo k temu samo to, da pri nas niso hotele nekatere sodnije registrovati pravil posojilnic, po katerih bi se te smele baviti tudi s skupno nabavo kmetijskih potrebščin. Ali res nima združni zakon veljave za celo Avstrijo? Soditi po ukrepih nekaterih sodišč, bi se skoraj trdilo, da ne!

Kmetijske zadruga v Švici imajo 6 zvez: v Winterthuru za vzhodnošvicarske zadruga, v Bernu za zadruga bernskega kantona, v Sempach-u za zadruga osrednje Švice, v Winterthuru za curiške zadruga, v Pfynu za turgavske, v Rheinecku za St. Gallenske zadruga. Ker se je kmetijsko združništvo strnilo z Mednarodno zvezo kmetijskih zadrug, ustanovile so si te zveze posebno sekcijo za švicarske kmetijske zadruga.

Moravska agrarna in obrtna banka se je ustanovila v Brnu z osnovno glavnico 2 milijonov kron. Delnice znašajo 400 K in se glasijo na imetnika. Banka se bo bavila z vsemi bančnimi posli, pospeševala pa bo v prvi vrsti koristi kmetijstva in obrti na Moravskem. V ustanovnem odboru sta tudi predsednik Ústřední jednote v Brnu, prof. dr. Bulla, in predsednik češkega oddelka moravskega deželne kulture sveta in osrednje zveze kmetijskih društev, I. Rozkošný.

Zadruga za naseljevanje kmetijskih delavcev nameravajo ustanoviti v vzhodni Pruski. Poseben načrt za to ima izdelati tajni svetnik Kapp. Vsekakor je to zopet zanimiv donesek k dejstvu, da more združništvo vresničiti raznovrstne narodno-gospodarske naloge uspešneje, nego druge društvene oblike.

Konsumne zadruga. Po najnovejši statistiki jih je sedaj po vsem svetu 13.000 z 5½ milijonov članov, ki nakupujejo blaga za 2½ milijardi frankov. Največ zadrug je na Francoskem. Po številu članov pa pride Francoska na tretje mesto, ker jo prekašata Angleška in Nemčija. Angleška ima n. pr. 1448 društev, ki združujejo 2,200.000 glavarjev družin in imajo letno 1½ milijard frankov prometa. Francoska pa ima 2344 društev, ki združujejo le 650.000 družin, katere nakupujejo le za 200 milijonov frankov blaga.

Delavskih proizvodnih zadrug je na Francoskem 350, ki imajo nad 16.000 članov. Njihov promet znaša 80 milijonov frankov.

Vabilo

na

XIII. OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Gorjah pri Bledu,
registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil 15. marca 1908 (to je 2. postno nedeljo) ob
3. uri popoldne v cerkveni dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Pri nezadostni udeležbi članov vršil se bo pol ure pozneje občni zbor z istim dnevnim redom neglede na število članov.

Odbor.

Mlekarsko šolo

(petmesečen tečaj)

otvori c. kr. kmetijska družba kranjska

s pomočjo državne in deželne podpore in vsled pripomoči
mlekarske zadruga na Vrhniki

dne 1. aprila t. l.

na VRHNIKI.

Pouk na šoli bo trajal od 1. aprila do konca avgusta t. l.

Šola bo teoretično-praktična ter se bo poleg spoznavanja preiskovanja in ravnanja z mlekom poučevalo o izdelovanju presnega masla in sira. Nadalje se bo vršil tudi pouk o mlekarski kemiji in bakteriologiji ter se bo poučevalo o oskrbovanju in krmljenju molzne živine, o kužnih boleznih, o mlekarskem knjigovodstvu in računstvu ter o mlekarskem združništvu.

Pri praktičnem pouku se bo oziralo na vse načine ravnanja z mlekom in poleg tega tudi na oskrbovanje mlekarskih strojev in tudi parnih kotlov.

V mlekarsko šolo, kjer bo pouk brezplačen, se sprejme 12 učencev, ki bodo imeli brezplačno stanovanje. Za hrano bo moral vsak udeleženec sam skrbeti. Nekaterim nepremožnim kranjskim učencem bo mogoče dati podporo iz državnega, oziroma deželne prispevka. Sprejemajo se tudi učenci, ki si sami preskrbe za hrano in stanovanje.

Prošnje za sprejem je poslati

do 15. marca t. l.

na podpisani odbor. Prošnjam je priložiti spričalo o ljudskošolski izobrazbi in zdravniška spričala o popolnem zdravju. Prednost za sprejem imajo tisti, ki so že v kaki mlekarni delali, oziroma tisti, ki jih pošljejo učiti mlekarske zadruga.

Po končanem pouku v šoli se morajo učenci podvreči izpitu ter dobe o njem spričalo, ki jih usposobi za voditelje mlekaren.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. februarja 1908.

Vabilo

na

VIII. redni občni zbor

I. Kranjske mizarske zadruga v Št. Vidu n. Ljubljano,
registrovane zadruga z omejenim jamstvom,
ki se bode vršil dne 8. marca 1908 ob 3. uri popoldne v
zadružnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
4. Volitev načelstva
5. Volitev dveh članov nadzorstva.
6. Čitanje revizijskega zapisnika.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Posojilnice za slovenjegraški okraj v
Št. Ilju pod Turjakom,

ki se vrši pondeljek dne 9. marca t. l. ob 2. uri popoldne
v posojilniškem poslopju.

Dnevni red:

1. Poročilo o zadnji reviziji.
2. Pregled in odobrenje letnega računa 1907.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Prememba pravil.
5. Slučajnosti.

Ako bi ob tej uri ne bilo dovolj udov se bode dve uri pozneje vršil drug redni občni zbor pri vsakem številu udov.

Načelstvo.

P R E G L E D

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov za mesec januar 1908.

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Artiče	16325	64	16136	18	32461	82	16015	41	—	—	5890	—	—	—	71
Beram	5229	52	4955	28	10184	80	2200	—	1494	53	3260	75	767	18	118
Bloke															
Buzet															
Baderna															
Borovnica															
Bled															
Blagovica															
Boh. Bistrica															
Baška															
Barban															
Boljun	4230	69	4058	12	8288	81	1505	24	215	62	940	—	418	10	101
Boljunec															
Biograd															
Brezovica															
Bučka	10772	29	10135	38	20907	67	4087	72	1384	06	2250	—	2601	94	206
Bajagič															
Boštanj															
Cerklje pri Krš.	13649	36	11955	62	25604	98	9787	50	1040	—	6910	—	780	—	82
Cirknica															
Cerkno															
Cres															
Col															
Cirkovce															
Cerklje															
Celje	122124	60	115534	21	237678	81	109087	62	12168	73	29975	—	—	—	102
Češnjica															
Črni vrh															
Čatež															
Črmošnjice															
Čitluk	2248	—	2542	41	4790	41	2200	—	—	—	2520	—	—	—	466
Črna gora	6365	33	5774	23	12139	56	2405	68	—	—	5121	—	—	—	25
Domžale	12053	41	9003	72	21057	13	4072	98	5051	80	3900	—	4266	88	275
Draga															
Dubrovnik															
D. M. v Polju	5836	54	4132	05	9968	59	4249	—	922	19	1000	—	730	—	81
Dolsko															
Dobrinj	28653	65	25396	48	54050	13	21146	62	12664	15	520	—	1071	—	390
Draševica	129385	83	125938	88	255324	71	42008	62	32441	37	35189	53	17706	86	55
Dol															
Dob															
Drniš															
Dicmo-Donje															
Dicmo H. s. b.	47481	26	36235	45	83716	71	200	—	—	—	45950	—	—	—	170
Dobje															
Dobova															
Dobrna															
Dobropolje	181825	38	174413	30	356238	68	23444	42	51658	53	80785	03	87238	—	+6
Dobrova	6040	28	4169	—	10209	28	3761	20	169	—	1500	—	—	—	21
Frankolovo	8979	47	5549	46	14528	93	3732	61	2334	52	941	—	543	30	215
Fara	10386	45	8829	72	19216	17	6622	12	568	37	359	35	1300	—	98
Gorje	10383	26	12885	61	23268	87	5871	10	6005	82	3569	48	2450	—	328
Gorica															
Gozd															
Gore	7499	50	6679	50	14179	—	4912	97	372	50	300	—	1171	89	75
Gradac kod Drniša															
Gradac h. p. b.															
Gradac kod Makarske	3633	55	2855	41	6488	96	270	—	—	—	315	—	1609	02	148
Gomilica															
Horjul															
Hrenovice	12790	28	8481	32	21271	60	2844	39	1004	11	1380	—	2990	—	341
Hinje	18005	40	17083	95	35089	35	12020	—	—	—	8583	21	—	—	23
Ig	32581	14	27690	67	60271	81	26329	37	3369	67	9516	—	3412	—	322
Izlake	68845	92	59559	15	128405	07	17990	—	7823	46	39400	—	9390	—	233
Jesenice	26261	60	25175	86	51437	46	8463	61	5411	96	13500	—	1012	—	170

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Idrija															
Imotski	12315	24	11300	—	22615	24	10090	25	—	—	10950	—	—	—	60
Igrane															
Kranjska gora															
Kanal															
Kamnik															
Kandija															
Kazaze															
Križevci															
Krka															
Koprivnik															
Komenda															
Kaštelir	9359	59	7280	—	16639	59	4997	—	814	—	4450	—	—	—	206
Knežak															
Kievo															
Koljane															
Kršan	4834	57	5353	76	10188	33	4	50	1800	—	1506	30	1567	76	120
Karejba															
Kranj	76725	55	70600	75	147326	30	72648	23	133	—	62500	—	—	—	18
Kočevje															
Kruševo															
Kanfanar															
Kozice															
Kropa	20635	16	20463	87	41099	03	15759	—	300	—	2000	—	—	—	21
Leskovica															
Leskovec	10536	27	9455	69	19991	96	6606	—	3031	54	1882	—	3145	—	394
Ljubljana, vz. podp. dr.															
Ljubljana, ljud. pos.	2849325	37	2874076	22	5723401	59	469945	21	451512	48	83380	42	62569	89	2314
Ljubljana, o. k. z.															
Laško	26359	92	25377	26	51737	18	9167	50	5861	53	7700	—	3442	20	340
Ljubno															
Loški potok	15534	95	15470	14	31005	09	11703	—	9268	47	400	—	1500	—	133
Lindar	1853	97	1131	45	2985	42	200	—	210	—	202	65	589	43	115
Gor. Logatec	10679	09	10849	73	21528	82	2740	52	2189	75	640	—	2800	—	35
Sv. Lucija	7319	98	859	20	8179	18	—	—	—	—	810	—	100	—	79
Loka	5049	49	4280	—	9329	49	4174	—	220	—	1060	—	200	—	23
Luče															
Lovreč															
Sv. Lenart															
Metlika															
Mengeš															
Marenberg	18217	10	20205	87	38422	97	4149	07	5502	48	7400	—	10421	10	—
Mošnje															
Medulin															
Mokronog															
Mali Lošinj	19213	05	18613	52	37826	57	10490	50	6981	72	11600	—	764	—	348
Moravče															
Mirlovič-Zagora															
Milna															
Makarska	10714	41	5697	20	16411	61	8691	84	264	—	4300	—	1604	76	55
Sv. Mihael poleg Šoštanja	12921	04	11321	04	24242	08	12530	50	—	—	4000	—	—	—	21
Mirna															
Naklo															
Nerezine															
Novalja															
Nadin															
Nova cerkev	7349	38	4060	—	11409	38	7349	53	—	—	4060	—	—	—	14
Oprtalj	2582	35	4097	51	6679	86	1903	17	—	—	3879	50	90	—	280
Omišalj	40885	70	44381	87	85267	57	21235	45	33160	72	754	83	14251	51	136
Polhov gradec	8070	25	10867	32	18937	57	7554	12	4800	71	942	—	317	—	158
Poljane	39956	05	30267	52	70223	57	22658	—	18663	64	1800	—	5103	44	—
Pula															
Planina-Studeno	6977	52	5465	57	12443	09	522	21	223	45	160	—	564	—	161
Preska	7420	12	7581	55	15010	—	4531	—	3381	35	1800	—	962	56	+1
Pločice-Konavlje															
Predvor	9223	59	8394	11	17617	70	4192	—	580	—	2600	—	300	—	87
Punat															
Pag	5865	22	2856	74	8711	96	94013	80	1290	74	109394	44	182	36	178
Podbabje	12564	88	7479	—	20043	88	2986	—	505	—	6850	—	4741	—	23
Proložac	4405	54	3767	85	8173	39	2008	—	45	—	3640	—	200	—	152

[illegible]

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Šmartno p. Kranju															
Št. Lambert															
Šmartno p. Šm. goro															
Šibenik															
Tomiselj															
Tunice															
Trnovo	29757	90	19527	08	41284	98	14678	15	5548	02	5702	20	4570	—	789
Tinjan															
Tomaj															
Tržič															
Trebelno	10885	30	10290	82	21176	12	6313	78	3667	99	1344	92	730	91	271
Tržišče															
Toplice	9059	34	10829	42	19888	76	4646	60	3267	34	1550	—	3539	—	133
Trilj															
Trebče	4514	59	2076	54	6591	23	686	—	370	—	1200	—	383	72	54
Sv. Trojica															
Tučepi															
Vipava															
Vrhnika	57309	13	52677	84	10998	97	34422	20	16920	43	3461	53	3802	90	—
Višnja gora	42817	12	91738	11	34656	63	34238	—	14099	01	8030	—	4333	22	536
Velke Lašče															
Vojsko	2167	51	294	25	2461	76	495	24	261	75	16	—	36	—	38
Vodice															
Videm	2860	49	3420	22	6280	71	1860	—	2678	—	620	—	788	—	2
Vrbnik															
Vabriga															
Vel. Lošinj															
Vrlika															
Vodice (Dalm.)															
Višnjani															
Vurberg	14560	98	14278	10	28839	08	12496	—	2816	—	3140	—	10	—	25
Vinjani															
Vače	18365	53	17064	75	35430	28	18331	62	—	—	560	—	—	—	8
Zg. Besnica	10524	52	9532	20	20056	72	1097	—	2632	20	2700	—	3301	06	53
Zagradec															
Zatičina															
Zg. Tuhinj															
Zagorje ob Savi															
Zreče															
Zaostrog															
Zibika															
Zužemberk	43054	46	39390	23	82344	09	16414	90	12950	92	12288	73	9162	58	568
Ziri															
Župa-Raščane															
Žminj															
Žiće	7259	91	6533	48	13793	39	5319	—	1340	34	1062	—	508	—	56

Vabilo
k

rednemu občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice na Gori nad Idrijo,
ki se vrši v nedeljo dne 8. marca t. l. po kršč. nauku v
hiši posestnika Fr. Leskovec.

Vzporod:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika lanskega občnega zbora.
2. Čitanje revizijskega poročila o zadnji reviziji po Zadrugi zvezi.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva.
4. Odobrenje računskega zaključka za l. 1907.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo
na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Zgornji Besnici,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se vrši dne 8. marca 1908 ob 3. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
3. Prečitanje revizijskega poročila.
4. Sprememba pravil.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Odbor.

Empfangschein — Prejemnica

über eine Einlage von { K h } d. i.
o vlogu od { t. j.Kronen {
kron {auf das Scheckkonto bei
dem k. k. Postsparkassen-Amte in Wien, Nr.na čekovni račun
pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu na Dunaji, štov.

Kontoinhaber: — Imetnik računa:

Zadružna zveza v Ljubljani

reg. zadr. z om. zav.

Genossenschaftsverband in Laibach

r. G. m. b. H.

Unterschrift des Postbeamten:
Podpis poštnega uradnika:

Erlagschein — Položnica

Einlage { K h }
Vlog {geleistet durch {
vplačan po {in {
v {auf Konto-Nr. {
na račun štov. {

64.846

am {
dne { 190.....Poststempel:
Poštni pečat:

64

Diese Scheine sind durch den Postbeamten abzutrennen und mit der Tagesrechnung an das k. k. Postsparkassen-
Amt einzusenden.

Te listke naj poštni uradnik oddeli in pošlje z dnevnim računom c. kr. poštno-hranilničnemu uradu.

Buchungsschein — Vpisnica

Von der Partei
auszufüllen:
Naj popiše
stranka: { Einlage { K h }
Vlog {
geleistet durch {
vplačan po {Konto-Nr. {
Račun št. { 64.846Poststempel:
Poštni pečat:

64

Der Buchungsschein verbleibt beim Postsparkassen-Amt. In diesem Raume angebrachte schriftliche Mitteilungen gelangen daher nicht zur Kenntnis der Kontoinhaber.

Vpisnica ostane v poštno-hranilničnem uradu. Imetnik računa tedaj ne izve za pisma priobčila, ki se pristavijo na tem prostoru.

Raum zu schriftlichen Mitteilungen
an den Kontoinhaber gegen Aufklebung einer 5 h-Postmarkte.
Prostor za dopisovanje
računoi metniku, ako se prilepi pisemska marka za 5 h.

Behufs Bewirkung einer Einzahlung mittels Erlagscheine ist derselbe in allen drei Zeilen dem Vordrucke entsprechend auszufüllen und sodann mit dem Betrage der Einlage bei einem Postamte zu überreichen.

Die Ausfüllung kann mit Tinte, durch Druck oder mittels Schreibmaschine erfolgen. Als Datum muß vom Einleger stets der Tag der tatsächlichen Einzahlung angelegt werden.

Der Postbeamte vollzieht den Empfangschein und stellt ihn nach erfolgter Abtrennung vom Erlagschein dem Überbringer als Bestätigung über die gemachte Einlage zurück. Der Erlagschein und Buchungsschein wird an das Postsparkassen-Amt gesendet.

Scheine, auf welchen Radierungen, Durchstreichungen oder Abänderungen irgend welcher Art in dem vorgedruckten Texte oder in dem Betragsanjage vorkommen, werden von den Postämtern nicht angenommen. Ebenso werden undeutlich ausgefüllte, stark beschmutzte oder zerrissene Erlagscheine zurückgewiesen.

Da se opravi plačilo s pomočjo položnice mora se ta poslednja tisku primerno v vseh treh delih izpolniti in oddati potem na pošti z izneskom vred, kterega se hoče vložiti.

Položnica se izpolni s črnilom, s tiskom ali pa s pisalnim strojem. Za datum mora položnik postaviti vselej dan, kterega je plačilo v istini opravljeno bilo.

Poštni uradnik opravi prejemnico ter jo potem, ko jo je od položnice oddelil, vrne pokazniku kot potrdilo napravljenega vloga. Položnica in vpisnica se pošljeta poštno-hranilničnemu uradu.

Položnice, na kojih je opaziti strugotine, prečrtanja ali kakoršne si bode spremembe v predtiskanem tekstu ali v pripisanem iznesku, se od poštnih uradov ne sprejemljejo. Isto tako se vračajo nerazločno napisane, zeló pomazane ali raztrgane položnice.

Vabilo

k

rednemu občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice v Mošnjah,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

kateri se bode vršil v nedeljo dne 8. marca 1908 ob 3. uri popoldne v šolskem poslopju v Mošnjah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računa za l. 1907.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi člane

Načelstvo.

Za slučaj, da bi ob zgoraj določeni uri ne bilo zadostno število zadrugnikov navzočih, vrši se pol ure pozneje drug občni zbor, z istim dnevnim redom in na istem kraju, kateri bode sklepal veljavno brez ozira na število udeležencev.

Vabilo

na

X. REDNI OBČNI ZBOR

Kmetijskega društva v Gorjah,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo dne 15. marca 1908 ob 4. uri popoldne v dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Prečitane računov za l. 1907.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje letnih računov za l. 1907.
5. Potrjeno o porabi dobička po odboru določenega.
6. Volitev treh po triletni dobi odstopivših udov načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

I. delavskega konsumnega društva na Jesenicah,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

kateri se bode vršil v nedeljo 8. marca 1908 ob 1/2 4 uri popoldne v Delavskem domu na Savi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računa za l. 1907. in sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi člane

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Sv. Petru nize Maribora,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 8. marca 1908 ob 3. uri popoldne v zadrugnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računa za l. 1907.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Domžalah,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 8. marca 1908 ob 3. uri popoldne v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Česnjici,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 15. marca 1908 ob 3. uri popoldne v prostorih gospodarske zadruge na Česnjici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
3. Prečitane revizijskega zapisnika.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Blokah,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v četrtek dne 19. marca 1908 po blagoslovu ob 3. uri popoldan v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega sklepa za upravno l. 1907.
3. Prečitane revizijskega zapisnika.
4. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Slučajnosti.

Odbor.

VABILO

na

redni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice na Rečici,

ki se vrši dne 8. marca 1908 ob 5. uri popoldne v prostorih g. Jos. Stiglica na Rečici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje letnega računa za leto 1907.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Odbor.

Pri nezadostni udeležbi se bo $\frac{1}{2}$ ure pozneje vršil drug občni zbor z istim dnevnim redom neglede na število članov.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

„Kmečke mlekarne v Cerkljah,“

registrirane zadruge z omejenim poroštvom,

ki se vrši dne 15. marca ob 3. uri popoldne v prostorih Posojilnice in hranilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1907.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.
6. Predavanje o mlekarstvu.

Odbor.

VABILO

na

X. redni občni zbor

1. tržiškega delavskega konsumnega društva, vpisane zadruge z omejenim poroštvom,

kateri se bode vršil v nedeljo dne 8. marca ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih v Trziču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Razdelitev čistega dobička za l. 1907. (§ 20 dr. pr.)
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Sprememba pravil.
9. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi člane

Načelstvo.

Ako bi ne došlo ob določenem času zadostno število udov, vršil se bode pol ure pozneje drug občni zbor, na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki bo sklepčen brez ozira na število navzočih udov.

VABILO

k

rednemu občnemu zboru

„Zeljarske zadruge za ljubljansko okolico v Šmartem ob Savi,“

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se vrši dne 8. marca 1908 ob 4. uri popoldne v prostorih zadruge.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Sklepanje o razdružitvi zadruge.
3. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo

na

redni občni zbor

„Kmetijskega društva v Rečici ob Savinji,“

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se vrši dne 8. marca 1908 ob 3. uri popoldne v prostorih g. Jos. Stiglica na Rečici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1907.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Pri nezadostni udeležbi se bo $\frac{1}{2}$ ure pozneje vršil drug občni zbor z istim dnevnim redom neglede na število članov.

Odbor.

Vabilo

k

OBČNEMU ZBORU

Sitarske in žimarske zadruge v Stražišču,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 8. marca ob 3. uri pop. v stari šoli.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrditev računskega zaključka za l. 1907.
3. Prečitanje revizijskega zapisnika.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

na

I. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Brezovici,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bode vršil 8. marca 1908 ob $\frac{1}{2}$ 8. uri dopoldne v šolskem poslopju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva o izvršeni reviziji.
2. Potrjenje letnega računa za l. 1907.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

Gospodarske zadruga v Češnjici,
registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 15. marca 1908 ob 4. uri popoldne v prostorih zadruga.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
3. Prečitanje revizijskega zapisnika.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti se vrši čez eno uro drug občni zbor, ki sklepa veljavno brez ozira na število navzocih članov.

Odbor.

Vabilo

na

I. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Vurbergu,
registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 8. marca t. l. ob 1/23 uri popoldne v Vumbolm št. 2.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1907.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi člane

Odbor.

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

Mlekarske zadruga na Brezovici,
registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 8. sušca 1908 ob 1/24 uri popoldne v šolskem poslopju na Brezovici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računa za leto 1907.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Mlekarske zadruga v Srednji vasi v Tuhinju,
registrovane zadruga z omejeno zavezo,

kateri se bode vršil dne 9. marca 1908 ob 9. uri zjutraj v mlekarniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

na

I. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Bučki,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

kateri se bode vršil v nedeljo dne 15. marca 1908 popoldne ob 3. uri v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1907.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi člane

Načelstvo.

Opomba: V slučaju, da ta občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklepčen, tedaj se vrši pol ure pozneje drug občni zbor, na istem mestu, kateri bode sklepal veljavno brez ozira na število udeležencev.

Priporoča se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbam zvonov.

Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Lajca za valiti

jamčeno, da je 90% plodnih, od najvišje odlikovanih pasem, ki so kot čiste vzgojene na velikih odprtih posestvih.

Minorka, črne in bele, Plymouth R., hamburške zlatice, takozvane velike fazanske kokoši, italijanske bele in jerebičje barve, Faverolles à 40 vin.; Vyandotte, srebrne in bele, velike Minorke, črne rdeč. greb. amerik. Novost, italijanke bele rdeč. greb. Novost, italijanke jerebičje barve, rdeč. greb. Novost, Minorke bele, rdeč. greb. Novost, Orpington bele, Brahma svetle à 50 vin. Velike pekingske race, bele à 60 vin. Amerik. veliki bron. purani à 1 K 20 vin. Biserne srebno viš. à 40 vin.

Perutninarstvo Smržice, Moravsko. (Smržitz, Mähren) 9—2

Zadružna tiskarna v Ljubljani

reg. zadr. z omej. zavezo

Stari trg št. 19

priporoča

koverta s firmo, pismeni papir, vizitnice

ter vsa v to stroko spadajoča dela po

== najnižji ceni. ==

Unanja naročila se točno izvršujejo.

Zadružna zveza

oskrbuje

== svojim zadrugam ==

vse tiskovine, blagajne itd.

MAVEC

(gips)
za gnojenje.

Izvrstno gnojilo za deteljo, lucerno,
grah, fižol, lečo, travo in koruzo.

7-1

Samoborska tovarna mavca

M. Bernstein,
v Samoboru pri Kolodvoru.

Naročila sprejema poslovnica v
Zagrebu, Medulićeva ulica 24.

OVES „Willkomm“.

Ta težki oves obrodi v vsaki
zemlji, je najbolj rodovit in
najprej dozori. Zraste visoko in
daje prav dobro slamo za krmo,
na njivi pa se ne vleže. Ker se
ta oves na redko seje, zadostuje
60 kil za en oral. — Podpi-
sano oskrbnitvo pošilja 25 kil
za 9 K, 50 kil za 17 K, 100 kil
za 32 K z vrečo vred. Uzorce po
5 kil pošilja s pošto franko proti
3 K 20 vin. predplačila. 4-2

Oskrbnitvo graščine Golič pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

Osrednja perutninarska zadruga v Ljubljani

Dunajska cesta št. 6

v pisarni Mlekarske zveze
oddaja svojim članom **za polovično ceno** večje
število

čistokrvnih petelinov laškega jere-
bičarskega in zlatega vijandotskega
plemena.

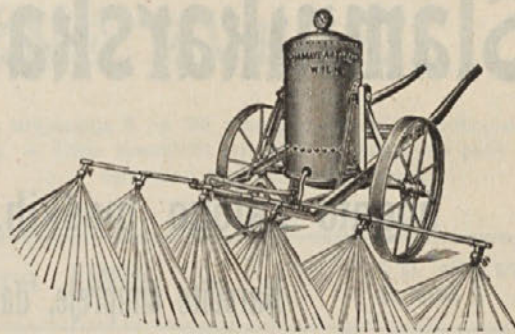
Prašati je z dopisnico najkasneje do 10. marca t. l.

Za odpravo goršice,

ter peresnih bolezni pri krompirju in repi se z uspehom
uporablja edino le Ph. Mayfarth & drugov
samodelujoča škropilnica „Syphonia“

različne velikosti,

7-2

ki se lahko nosi ali vozi. Dobivajo se še samodelu-
joče škropilnice za vinograde, sadna drevesa, hmeljne
nasade itd. itd. ki se tudi lahko vozijo ali nosijo, ter
so delane po preizkušenem načinu:

PH. MAYFARTH & drug.

tovarne za poljedelske stroje, specialna tvornica za vinske stl-
skalnice, vodovodne stiskalnice in stroje za izkoriščanje sadja.

Dunaj II/1, Taborstrasse 71.

Obširni ilustrovani ceniki zastonj. — Zastopniki in prekupeci se iščejo.

Najvišja izraba

najmanjša uporaba moči
najprimernejša cena.

Ceniki brezplačno in poštne
prosto.

Prekupovalci se sprejmejo.

R. A. LISTER & Co L^{td},
Dunaj II/3.

Sodčki za surovo maslo.
Posnemalniki mleka.
Gnetilci za surovo maslo.

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 27.

247 24-4

Pozor!

Pozor!

Slamnikarska zadruga v Mengšu

priporoča svojo

bogato zalogo moških, ženskih in otroških slamnikov.

Naročite čimpreje, da se more naročilo pravočasno izvršiti.

Narodno podjetje!

Solidna postrežba!

Ilustrirani ceniki franko in zastonj.

6—1

➡ Svoji k svojim! ➡

➡ Najboljša in najsigurnejša ➡

Stanje vlog 30. aprila 1907:
čez 13 milijonov kron

prilika
za štedenje!

Denarni promet 30. aprila 1907:
čez 19 milijonov kron

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4½%

brez kaknega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. aprila 1907: K 13,927.621·90 — Denarni promet v letu 1906: 55,129.024·18

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1907.

249, x—4

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Odborniki:

Josip Šiška, kanonik,
podpredsednik.

Fran Povše,
vodja, graščak, deželni odbornik, drž. in dež. poslanec itd.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Anton Kobi,
trgovec in pos. na Bregu.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Wildonu.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polju,

Ivan Kregar,
svet. trg. in obrt. zbor. v Ljubljani.

Francišek Leskovic,
zasebnik in blag. ljud. pos.

Karol Pollak,
tovarnar in posestnik v Ljubljani.

Ivan Pollak,
tovarnar in pos. v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku.

Izdajatelj: Zadruga zveza v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Svetoslav Premrou, uradni tajnik „Zadruga zveza“. — Tisk Zadruga tiskarne, reg. zad. z om. zav. v Ljubljani.